

Skisofreeniahaiged, kes kasutavad antipsühhootilist ravi haiglaväliselt

Sissejuhatus. Antipsühhootikumide järjepidev kasutamine on kriitilise tähtsusega skisofreenia ägenemise ärahoidmisel. On leitud, et ravist loobumisel on haiguse ägenemise risk kuu aja jooksul 11%, kuid ravi järgimisel 3,5%.

Halb ravisoostumus võib skisofreenia patsientidel tuua kaasa haiguse ägenemise, haiglaravi vajaduse ning üldise elukvaliteedi languse ja suitsiidiriski suurenemise.

Tulemuste interpretatsioon. Tegemist on protsessi indikaatoriga, mis näitab kui tõhus on patsiendi antipsühhootiline toetusravi haiglaväliselt. Antud tulemus retseptiravimite osas on, et 70% patsientidele määrati antipsühhootiline ravi vähemalt üle 8 kuu aastas. Samuti nagu eelmisel aastal ostis 63% patsientidest ravimi välja. Teise osa toetusravi ehk nn teenusepõhise depooravi osakaal on suurenenud viie aastaga 2%-lt 4%-ni, mis oleks selle tendentsi jätkudes hea tulemus, kuid on jäänud eelmise aasta tasemele püsima. Arvestades laias laastus kokku väljaostetud retseptid ja teenused üle 8 kuu tuleb 2016 aasta tulemuseks 70% ja 2020 tulemuseks 67%. Viie aasta tulemuste põhjal on ravisoostumus mõningal määral halvenenud. Antud tulemus vajab olukorra analüüsi kõigi raviasutuste ja rahastaja poolt. Skisofreenia ägenemiste vältimiseks on oluline suurendada raviga kaetud päevade hulka aastas, mis on võimalik depooravi osakaalu suurendamisega (33% patsientidest, kes ei osta neile määratud toetusravi retsepte välja ja ei tarvita ka depooravimeid).

Limitatsioonid. Analüüs ei too võrdlusena välja ravimitena kasutatavate (retseptiga väljakirjutatavate) depooantipsühhootikumide osakaalu. Ravi järjepidevust ei saa hinnata isikutel, kes said elus esmakordse skisofreenia diagnoosi.

Kokkuvõte. Antipsühhootilist toetusravi saab 67% patsientidest. Depooravi osakaalu on vaja oluliselt tõsta arvestades asjaolu, et laias laastus 33% patsientidest ei tarvita antipsühhootilist toetusravi piisavalt häire ägenemise ennetamiseks.

Võrdlus. Arvestades laias laastus kokku väljaostetud retseptid ja teenused üle 8 kuu tuleb 2019 aasta tulemuseks 61% ja 2020 tulemuseks 67%, mis ühe aasta muutusena on hea tulemus, kuid tuleb arvestada, et kolmandik patsientidest ei tarvita vajalikul määral toetusravi.

Sven Janno, SA Tartu Ülikooli Kliinikum psühhiaatria kliiniku juhataja